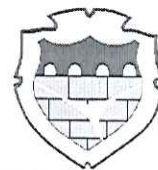

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIKA KOSOVA/REPUBLIC OF KOSOVO

KOMUNA SHTIME
OPŠTINA ŠTIMLJE/MUNICIPALITY OF SHTIME

Drejtoria për Arsim,
Uprava za Obrazovanje /Department of Education

DATEË	20.02.2024
NR.	05/68

PËR	z. Adnan Ademi , kryesues i Kuvendit të Komunës
NGA	Yllka Fejzullahu , drejtoreshë e DKA-së
LËNDA	SHKRESË PËRCJELLËSE

Përmes kësaj shkrese po e paraqesim për procedim të mëtejshëm në Kuvendin e Komunës Draft-Planin e Veprimit Kundër Braktisjes dhe Mosregjistrimit të Shkollës 2024/2026.

Me respekt!

Draft- Plani Komunal i Veprimit kundër Braktisjes dhe Mosregjistrimit të Shkollës 2024-26

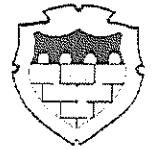

REPUBLIKA E KOSOVËS

REPUBLIKA KOSOVA/REPUBLIC OF KOSOVO

KOMUNA SHTIME

OPŠTINA ŠTIMLJE/MUNICIPALITY OF SHTIME

Drejtoria për Arsim

Uprava za Obrazovanje//Department of Education

**DRAFT-PLANI I VEPRIMIT KUNDËR BRAKTISJES DHE MOSREGJISTRIMIT TË
SHKOLLËS 2024-2026**

Përmbajtja

Lista e shkurtesave

.....

Hyrje

.....

Konteksti

.....

Qëllimi i planit të veprimit.

.....

Objektivat

.....

Shtojca.....

Shkurtesat

MASHTI	Ministria e Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit
DKA	Drejtoritë Komunale të Arsimit
SMIA	Sistemi i Menaxhimit të Informacioneve në Arsim
EPRBM	Ekipi për Parandalim dhe Reagim ndaj Braktisjes dhe Mosregjistrimit
KN	Këshilli i nxënësve
KP	Këshilli i prindërve
KPAK	Komiteti i Prindërve të Arsimit të Kosovës
QPS	Qendra për Punë Sociale
OJQ	Organizatë Joqeveritare
UNICEF	Fondi Ndërkombëtar për Fëmijë i Kombeve të Bashkuara
ECMI	Qendra Evropiane për Çështje të Minoriteteve

HYRJE

Janë një varg konventash dhe standardesh ndërkombëtare, të cilat kërkojnë qasje dhe mundësi të barabartë në arsim cilësor, prandaj shteti ka detyrim të ndërmarr të gjitha masat e nevojshme për të siguruar të drejtën e arsimit për të gjithë qytetarët e vet pa dallim gjinie, etnie, aftësie e gjendje tjetër.

Meqë po flasim për shkollat dhe nxënësit/fëmijët e arsimit parauniversitar, po i referohemi ekskluzivisht **Konventës për të Drejtat e Fëmijës**, si traktati që i mbulon në mënyrë gjithëpërfshirëse të drejtat e fëmijës në çdo cep të botës. Duke u thirrur në parimet bazë të kësaj

konvente, shtetet orientojnë politikat nacionale, prandaj ato janë bazamenti i të drejtave universale për çdo fëmijë/ individ: **Mosdiskriminimi, Pjesëmarrja, Interesi më i lartë i fëmijës dhe Zhvillimi i potencialit të plotë.**

Bazuar në këto parime, institucionet arsimore duhet të kujdesen për pjesëmarrje dhe gjithëpërfshirje në arsim cilësor, duke siguruar zhvillimin e fëmijëve brenda potencialit të plotë.

Kushtetuta e Republikës së Kosovës (Nenin 47) dhe legjislacioni i arsimit garantojnë të drejtën e arsimimit për të gjithë pa dallim gjinie, etnie, aftësie a gjendje tjetër, duke pasur përbazë të drejtat e njeriut/fëmijës.

Ligjet aktuale: Ligji për Edukimin Parashkollor, Ligji për Arsimin Parauniversitar, Ligji për Arsim dhe Aftësim Profesional, Ligji për arsimin dhe aftësimin për të rritur, Ligji për Inspeksionin e Arsimit në Kosovë, Ligji për Arsimin në Komunitet e Republikës së Kosovës, etj, bashkë me aktet nënligjore përcjellëse adresojnë mundësitë e barabarta dhe qasjen e gjithëpërfshirëse në arsim cilësor.

Barrierat e natyrave të ndryshme brenda sistemit arsimor, sidomos ato të qasjes në arsim, ndërlikohet me faktorët e shumtë individualë, familjarë, shoqërorë me kontekste të ndryshme sociale, ekonomike, shëndetësore e kulturore, kërkojnë qasje multidisiplinare, prandaj i kemi ligjet tjera relevante si: Ligji për Shërbime Sociale dhe Familjare, Kodi i Përkohshëm i Procedurës Penale, Ligji i Policisë, shëndetësisë etj, që bashkë me rregulloret dhe mekanizmat tjerë institucionalë, na e kërkojnë bashkëveprimin e plotë për të funksionuar si hallka të shtetit në adresimin e problemeve me të cilat ballafaqohemi.

Legjislacioni i arsimit, obligon institucionet përgjegjëse si: Ministria e Arsimit, Shkencës, Teknologjisë dhe Inovacionit, komunat, institucionet arsimore dhe komunitetin, që të marrin të gjitha hapat e arsyeshëm që institucionet arsimore të jenë cilësore, gjithëpërfshirëse, humane dhe të sigurta, siç e kërkojnë politikat arsimore, përfshirë standardet për shkollat mike, kurrikulat dhe secila hallkë e sistemit arsimor. Janë një varg aktesh nënligjore që ndihmojnë zhvillimin e procedurave për sigurimin e qasjes e barabartë në arsim, zbatimin e ligjeve në fuqi.

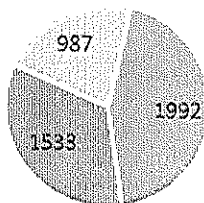
Pastaj kemi dokumentet strategjike relevante që për prioritet kanë pjesëmarrjen dhe gjithëpërfshirjen në arsim, si dhe dokumentet tjera strategjike ndërsektoriale dhe procedurat

standarde që adresojnë aspektet e qasjes në arsim të viktimave të trafikimit, dhunës, krimit dhe rrethanave tjera çfarëdo qofshin ato.

Në funksion të zbatimit të këtyre politikave dhe konkretisht në adresimin e pjesëmarrjes në arsim ne me këtë plan komunal përqendrojmë vëmendjen te parandalimi dhe reagimi ndaj braktisjes dhe mosregjistrimit të shkollës, për të siguruar që të gjithë fëmijët, të jenë përfitues të sistemit arsimor dhe të zhvillohen brenda potencialit të plotë.

Konteksti

Në komunën e Shtimes funksionojnë 7 shkolla fillore dhe të mesme të ulëta dhe 2 shkolla të mesme të larta, dhe në nivelet e shkollimit 1,2 dhe 3 në vitin shkollor 2023-2024 vijnë mësimin gjithsej 4512 nxënës duke mos përfshirë nivelin 0 (edukimin parafillor).

■ Kl 1-5 ■ Kl 6-9 ■ Kl 10-12

SHKOLLA E FILLORE

Në gjithsej 7 institucione edukativo-arsimore të cilat janë: 1. SHFMU “Abdullah Shabani” në Carralevë, 2. SHFMU “Bajram Curi” në Petrovë, 3. SHFMU “Emin Duraku” në Shtime që funksionon në dy shkolla të ndara përkatësisht niveli 1 zhvillon mësimin në një objekt ndërsa niveli 2 në një objekt tjetër shkollor, 4. SHFMU “Hasan Prishtina” në Godanc, 5. SHFMU “Idriz Ajeti” në Pjetërshticë, 6. SHFMU “Lasgush Poradeci” në Muzeqinë dhe 7. SHFMU “Skënderbeu” në Reçak.

Në arsimin fillor, përkatësisht nivelin 1 të shkollimit (klasa 1 deri në 5) në vitin shkollor 2023-2024 vijojnë mësimin gjithsej 1992 nxënës prej të cilëve 958 vajza dhe 1034 djem, nxënës të cilët kanë braktisur shkollimit gjatë këtij viti shkollor në këtë nivel nuk ka. Nxënës pa njërin prind në këtë nivel të shkollimit janë 32 gjithsej, ndërsa pa dy prindër është një nxënës. Nxënës që kanë vështirësi në të nxënë janë gjithsej 78, numri i nxënësve të cilët kanë mungesa të shumta gjatë këtij viti shkollor që përfshihet periudha kohore më shumë se një javë mungesë pa arsye janë 19, ndërsa nxënës të cilët paraqesin rrezik për braktisje është 1. Në këtë nivel të shkollimit nuk ka tendencë apo rrezik të braktisjes së shkollimit andaj edhe nuk paraqiten faktorë apo shkaqe që parashohin një rrezik të tillë.

SHKOLLA E MESME E ULËT

Në gjithsej 7 institucione edukativo arsimore të cilat janë: 1. SHFMU “Abdullah Shabani” në Carralevë, 2. SHFMU “Bajram Curi” në Petrovë, 3. SHFMU “Emin Duraku” në Shtime që funksionon në dy shkolla të ndara përkatësisht niveli 1 zhvillon mësimin në një objekt ndërsa niveli 2 në një objekt tjetër shkollor. 4. SHFMU “Hasan Prishtina” në Godanc, 5. SHFMU “Idriz Ajeti” në Pjetërshticë, 6. SHFMU “Lasgush Poradeci” në Muzeqinë dhe 7. SHFMU “Skënderbeu” në Reçak.

Në arsimin e mesëm të ulët përfatësisht nivelin 2 të shkollimit (klasa 6 deri në 9) në vitin shkollor 2023-2024 vijnë mësimin gjithsej 1533 nxënës prej të cilëve 739 vajza dhe 794 djem, nxënës të cilët kanë braktisur shkollimit gjatë këtij viti shkollor janë gjithsej: 6. Nxënës pa njërin prind në këtë nivel të shkollimit janë 18 gjithsej, ndërsa pa dy prindër është një nxënës. Nxënës që kanë vështirësi në të nxënë janë gjithsej 19, numri i nxënësve të cilët kanë mungesa të shumta gjatë këtij viti shkollor që përfshihet periudha kohore më shumë se një javë mungesë pa arsye janë 31, ndërsa nxënës të cilët paraqesin rrezik për braktisje janë 20. Në këtë nivel të shkollimit faktorë dominant që paraqesin rrezik të nxënësve për braktisje kryesisht mund të konkludohet se janë: Përsëritja e klasës, kushtet e rënda ekonomike-sociale të disa familjeve, nxënës në familje në të cilat shfaqen probleme bashkëshortore si shkurorëzime etj. Sfidat kryesore të komunës janë mungesa e stafit të mjaftueshëm në Qendrën për Punë Sociale të cilët do të trajtonin rastet e cenueshme.

SHKOLLA E MESME E LARTË

Në komunën e Shtimes janë dy shkolla të mesme të larta: 1.SHML Gjimnazi “Naim Frashëri” në Shtime dhe Institucioni i Arsimit dhe Aftësimin Profesional në Shtime.

Në arsimin e mesëm të lartë përkatësisht nivelin 3 të shkollimit (klasa 10 deri në 12) në vitin shkollor 2023-2024 vijnë mësimin gjithsej 987 nxënës prej të cilëve 481 vajza dhe 506 djem, nxënës të cilët kanë braktisur shkollimit gjatë këtij viti shkollor janë gjithsej: 6. Nxënës pa njërin prind në këtë nivel të shkollimit janë 17 gjithsej, ndërsa pa dy prindër janë 5 nxënës.

Nxënës që kanë vështirësi në të nxënë është gjithsej 1, numri i nxënësve të cilët kanë mungesa të shumta gjatë këtij viti shkollor që përfshihet periudha kohore më shumë se një javë mungesë pa arsye janë 5, ndërsa nxënës të cilët paraqesin rrezik për braktisje janë 16. Në këtë nivel të shkollimit faktorë dominant që paraqesin rrezik të nxënësve për braktisje kryesisht mund të konkludohet se janë: Përsëritja e klasës, kushtet e rënda ekonomike-sociale të disa familjeve, nxënës në familje në të cilat shfaqen probleme bashkëshortore si shkurorëzime etj. Sfidat kryesore të komunës janë mungesa e stafit të mjaftueshëm në Qendrën për Punë Sociale, të cilët do t'i trajtonin rastet e cenueshme.

Qëllimi i planit të punës

Koordinimi i veprimeve ndërinstucionale dhe ngritja e kapaciteteve në nivel lokal dhe shkollor në zbatim të detyrimeve ligjore për parandalim dhe reagim ndaj braktisjes dhe mosregjistrimit të shkollës, duke rritur përfshirjen e fëmijëve në arsim dhe zvogëlimin e braktisjes.

Objektivat e Planit Komunal të Veprimit

- **Objektiva e përgjithshme I:** Parandalimi dhe identifikimi i hershëm i nxënësve në rrezik të braktisjes dhe ofrimi i ndërhyrjeve të duhura për t'i mbështetur ata, si këshillim, mbështetje dhe mentorim

Objektivat specifike:

- 1.1 Funkcionalizimi i EPRBM-ve komunale dhe shkollore, si dhe monitorimi i vazhdueshëm i braktisjes në nivel komune;
 - 1.2 Koordinimi ndërinstucional dhe me partnerë zhvillimorë në mbështetjen e aktiviteteve të shkollave;
 - 1.3 Monitorimi i progresit akademik dhe joakademik i nxënësve dhe t'u ofrohet atyre mbështetje kur është e nevojshme.
- **Objektiva e përgjithshme II:** Ulja e përqindjes së e braktisjes së shkollës duke krijuar një tranzicion të lehtë nga shkolla e mesme e ulët në shkollën e mesme të lartë, bazuar në mundësitë e karrierës që përputhen me aftësitë, dhe interesat e nxënësve

Objektivat specifike:

- 2.1. Urëzimi mes shkollës së mesme të ulët me shkollën e mesme të lartë duke filluar nga klasa e 6-të
- 2.2. Ndërgjegjësimi i prindërve dhe nxënësve për orinetimin në profile sipas kompetencave dhe interesave të fëmijës;
- 2.3. Krijimi i partneriteteve me bizneset lokale për të ofruar mundësi të punës praktike, programe të mentorimit dhe mundësi për krijimin e vendeve të punës

2.4. Monitorimi i zbatimit të planit të veprimit.

Këto objektiva janë detajuar me aktivitete, indikatorë, afate kohore, institucione përgjegjëse dhe mbështetëse, si dhe me buxhetin e planifikuar, ashtu që lehtësisht monitorohen në faza periodike.

Rezultatet kryesore të pretenduara:

- Rritja e monitorimit dhe mbikëqyrjes
- Funkcionalizimi i EPRMB në Komunë dhe në të gjitha shkollat
- Në fund të secilit vit pretendojmë rezultate konkrete për numrin / përqindjen e rasteve të zgjidhura
- Përgjigjja ndaj rasteve të nx. të panotuar dhe me shumë mungesa
- Rritja e raportimit cilësor nga shkollat/zvogëlimi i braktisjes

Buxhetimi:

Buxheti i paraparë në këtë plan arrin deri në **49.550 €**. (për 3 vite)

Monitorimi:

Zbatimin e këtij plani e monitoron EPRBM-ja komunale, e cila bën raport vjetor mbi zbatimin e planit. Ky plan veprimi do të shoqërohet me kornizë monitoruese, e cila do ta lehtësojë procesin e monitorimit dhe raportimin në afatet e përcaktuara, gjashtëmujore dhe vjetor

Objektiva e përgjithshme 1. Fuqizimi i EPRBM-ve për parandalim dhe identifikim të hershëm të nxënësve në rrezik të braktisjes dhe ofrimi i ndërhyrjeve të duhura për t'i mbështetur ato, si këshillim, mbështetje dhe mentorim						
Objektiva specifike 1.1: Funkcionalizimi i EPRBM-ve komunale dhe shkollore, si dhe monitorimi i vazhdueshëm i braktisjes në nivel komune						
Nr.	Aktivitetet	Treguesit	Afati kohor			Buxheti
			2024	2025	2026	
1.1.1	Funksionalizimi i EPRBM-së komunale me takime dhe raportime të rregullta	Vendimi, procesverbalet, agjendat	X			0 €
1.1.2.	EPRBM në të gjitha shkollat e arsimit parauniversitar janë të themeluara	Vendimet e EPRBM-ve shkollore, 10 institucione edukativo-arsimore në Shtime	X			0 €
1.1.3	Seanca mbështetëse për EPRBM-në komunale	Agjendat, listat e pjesëmarrjes, procesverbalet rekomandimet, 5	X	X		1500 €

Plani Komunal i Veprimit kundër Braktisjes dhe Mosregjistrimit të Shkollës 2024-26

	seanca plani i veprimit								
1.1.4	Seanca mbështetëse për EPRBM-të shkollore	Trajnimi për ngritjen e kapaciteteve të ekipes dhe parandalimit të braktisjes, menaxhimit të rasteve etj Agjendat, listat e pjesëmarrjes materialet certifikatat. 53 pjesëmarrës, 11 seanca	X	X			DKA	MASHTI Partnerët	3000 €
1.1.5.	Asistimi i EPRBM-ve shkollore për përdorimin e SPH-së (Sistemi i Parandalimit të hershëm)	Nr. i takimeve, nrr. i shkollave përfituese 11 takime 10 shkolla	X	X			DKA	MASHTI Partnerët	500 €
1.1.6.	Shkëmbimi i përvojave në mes të shkollave	2 takime, 53 pjesëmarrës procesverbalet agjenda	X	X			DKA EPRBM	MASHT Partnerët	1500 €

Objektiva specifike 1.2: Koordinimi ndërinstitucional dhe me partnerë zhvillimorë në mbështetjen e aktiviteve të shkollave dhe nxënësve në nevojë							
Aktivitetet	Treguesit	Afati kohor			Institucioni përgjegjës	Institucionet mbështetëse	Buxheti
		2024	2025	2026			
1.2.1 Takime koordinuese me partnerë	5 takime në vit, marrëveshjet e bashkëpunimit	x	x	x	DKA	MASHTI Partnerët	150 €
1.2.2 Zhvillimi i projekteve ndërsektoriale në parandalim të dukurive negative që e sfidojnë vijimin e rregullt të shkollës të gupeve të caktuara të nxënësve	aktivitete ndërgjegjësues në vit, 10 shkolla përfituese		x	x	DKA	Drejtoritë tjera komunale DSHMS, Zyra për Komunitete dhe Kthim, Policia në Bashkësi Partnerët	500 €
1.2.3 Mbështetja e nxënësve me stimuj	Nr. i bursave		x	x	DKA	Partnerët	25.000 €

të tjerë (shpërblime) për motivimin e shkollimit të qëndrueshëm.	50 bursa në vit. 50 nxënës përfitues në ShML-të	X	X	X	X	Pedagogët, psikologët e shkollave	DKA Shkollat	0.00 €
1.2.4. Ligjërata në shkolla nga pedagogët/psikologët e shkollave për dukurinë e braktisjes	4 ligjërata në shkolla të mesme të larta profesionale/vit	X	X	X	X	DA Shkolla	Komuna	3.000.00 €
1.2.5 Fushata sensibilizuese për regjistrimin e nxënësve	Broshura Postera	X	X	X	X	MASHTI DA	MASHTI DA	1.500.00€
1.2.6 Aktivitete ndërgjegjëse për punën e lejuar të nxënësve në shkollat e mesme të larta pa e penguar procesin mësimor	Lista e nxënësve që punojnë	X	X	X	X	MASHTI DA	MASHTI DA	1.500.00€
Objektiva specifike 1.3: Monitorimi i progresi akademik dhe joakademik i nxënësve dhe t'u ofrohet atyre mbështetje kur është e nevojshme.								
Aktivitetet	Treguesit	Afati kohor			Institucioni përgjegjës	Institucionet mbështetëse	Buxheti	
		2024	2025	2026				

Plani Komunal i Veprimit kundër Braktisjes dhe Mosregjistrimit të Shkollës 2024-26

1.3.1.	Takimet e rregullta me prindërit, mësuesit dhe administratorët e shkollave për të rishikuar përparimin akademik dhe joakademik të nxënësve	Takimet e realizuara	X	X	x	Shkolla	DA	500 euro	
1.3.2.	Sigurimi i fondeve për aktivitetet mbështetëse për nxënësit që kanë vështirësi akademike ose personale;	Buxheti i ndarë Aktivitete e realizuara	X	X	x	DKA Shkollat	MASHTI MEF	1,500.00€	
1.3.3	Zbatimi i sistemit kombëtar për identifikimin dhe adresimin e faktorëve të rrezikut për braktisjen e shkollës, si mungesat në shkollë, performancë e dobët akademike dhe çështjet e sjelljes.	SPH funksional dhe i përdorshëm nga të gjitha shkollat	X	X	x	Shkollat DA	MASHTI Partnerët	700.00€	
<p>Objektiva e përgjithshme 2. Ulja e përqindjes së e braktisjes së shkollës duke krijuar një tranzicion të lehtë nga shkolla e mesme e ulët në shkollën e mesme të lartë, bazuar në mundësitë e karrierës që përputhen me aftësitë, dhe interesat e nxënësve.</p>									
<p>Objektiva specifike 2.1: Urëzimi mes shkollës së mesme të ulët me shkollën e mesme të lartë duke filluar nga klasa e 6-të</p>									
Nr.	Aktivitetet	Treguesit	Afati kohor						Buxheti

Plani Komunal i Veprimit kundër Braktisjes dhe Mosregjistrimit të Shkollës 2024-26

		2024	2025	2026	Institucioni përgjegjës	Institucionet mbështetëse	
2.1.1	Zbatimi i politikave për orientimin në karrierë në fazat e hershme dhe me fokus për nxënësit e klasës së 6-të.	x	x	X	Shkollat DKA	MASHTI Partnerët	0.0 euro
2.1.2.	Organizimi i panairove të karrierës për t'i ekspozuar nxënësit para profesioneve të ndryshme dhe mundësi punësimi. Udhëzimi administrativ për keshilltar të karrierës Broshura	X	x	X	Shkollat DKA	MASHTI Partnerët	5000 €
2.1.3	Hartimi i një programi që i ndihmon nxënësit në planifikimin e karrierës dhe vendimmarrjen, i cili		x	X	Shkollat DA	MASHTI Partnerët	500 euro

	orientimit të saktë të fëmijëve në shkollimin e mesëm	3 takime (në vit)							
	Mesimdhënesit e angazhuar nga SHML-te ne takimet me prindër								
2.2.3	Seminare për nxënësit e shkollave të mesme të ulëta për të eksploruar aftësitë, interesat e tyre.	Nr. i seminareve e realizuara me nxënës	X	x	x		Shkollat DKA	MASHITI Partnerët	600 €
	Punëtori me kryetaret e klasave gjithsej 20 paralele								
2.2.3.	Takime të përbashkëta me prindër, nxënës me folës motivues.	Numri i takimeve të realizuara	X	x	x		Shkollat DKA	MASHITI Partnerët	300 €
2.2.4	Hulumtim për numrin e nxënësve të regjistruar	Evidenca e nxënësve të regjistruar	x	x	x		Shkollat DA	Shkollat	0.0 euro

Plani Komunal i Veprimit kundër Braktisjes dhe Mosregjistrimit të Shkollës 2024-26

Nr. i nxënësve që mbështeten për punën praktike.	X	X	X	Shkolla për biznes	DKA Enti i punësimit	0.0	
							2024
2.3.3	Hulumtimi sa nxënës janë të punësuar	Numri i nxënësve të	X	X	X		
Objektiva specifike 2.4. Monitorimi i zbatimit të planit të veprimit							
Aktivitetet	Treguesit	Afati kohor			Institucioni përgjegjës	Institucionet mbështetëse	Buxheti
		2024	2025	2026			
2.4.1.	Zhvillimi dhe aprovimi i kornizës monitoruese	Korniza monitoruese e zhvilluar	X			MASHTI Partnerët	0.0€
2.4.2.	Mbledhja e të dhënave sipas kornizës monitoruese	Të dhënat e mbledhura	X	x	X	DKA Shkollat DKA Shkollat	0€
2.4.3	Analiza e të dhënave	Të dhënat e analizuar	X	x	X	DKA Shkollat MASHTI Partnerët	0€

Plani Komunal i Veprimit kundër Braktisjes dhe Mosregjistrimit të Shkollës 2024-26

2.4.4.	Raportimi mbi zbatimin e planit të veprimit	Raportimi i rregullt vjetor	X	x	X	DKA Shkollat	MASHTI Partnerët	0€
--------	---	-----------------------------	---	---	---	-----------------	---------------------	----

Shtojca : Korniza përkatëse ligjore, dokumentet e politikave dhe referencat shtesë

Ligjet

- Kushtetuta e Kosovës, <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=3702>
- Ligji 04/L-032 për Arsimin parauniversitar në Kosovë, 16 shtator 2011, <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2770>
- Ligji nr. 2003/12 për Qasjen në dokumente zyrtare, 6 nëntor 2003, <https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2470>
- Ligji nr. 03/L – 172 për Mbrojtjen e të dhënave personale, 31 Maj 2010, <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2676>
- Ligji nr. 02/L-37 për Përdorimin e gjuhëve, 1 Mars 2007 <https://gzk.rks-gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=2440>

Udhëzimet administrative

- Udhëzimi administrativ 08/2018 për themelimin dhe fuqizimin e ekipeve për parandalim dhe reagim ndaj braktisjes dhe mosregjistrimit në arsimin parauniversitar <https://masht.rks-gov.net/udhezimi-administrativ-masht-nr-08-2018-per-themelimin-dhe-fuqizimin-e-ekipeve-parandalim-dhe-kbmnapu/>
- Udhëzimi administrativ nr. 9/2011 për mbledhjen dhe raportimin e të dhënave statistikore nga shkollat dhe institucionet parashkollore në arsimin parauniversitar duke përdorur sistemin për menaxhimin e informatave në arsim, 30 dhjetor 2012, <https://masht.rks-gov.net/9-ua-per-mbledhjen-dhe-raportimin-e-te-dhenave-statistikore-nga-shkollat-dhe-institucionet-parashkollore-ne-arsimimin-paunivrsitar-duke-perdorur-sistemin-per-menaxhimin-e-informative-ne/>
- U.A për transferin e nxënësve <https://masht.rks-gov.net/16-ua-per-kalimin-e-nxenesit-te-shkolles-se-mesme-te-larte-prej-nje->

- profili-arsimor-ne-tjetrin-prej-nje-shkolle-ne-shkollen-tjeter-nr-16-2011-date-30-12-2011/
- UA. 08/2022 për dokumentacionin shkollor të arsimit parauniversitar; <https://masht.rks.gov.net/udhezim-administrativ-masht-nr-08-per-dokumentacionin-shkollor-ne-arsimin-parauniversitar/>
 - U.A 03/2012 Barasvlera dhe njohja e dokumenteve të arsimit parauniversitar të lëshuara jashtë Republikës së Kosovës <https://masht.rks.gov.net/ua-barasvlera-dhe-njohja-e-dokumenteve-te-arsimit-parauniversitar-te-leshuara-jashte-republikes-se-kosoves-nr-03-2012-date-02-05-2012/>
 - U.A. 19/2015, Për sistemimin e nxënësve të cilët kanë migruar nga viti shkollor 2014/2015 <https://masht.rks.gov.net/ua-masht-nr-19-2015-per-sistemimin-e-nxenesve-te-cilet-kanemigruar-nga-viti-shkollor-2014-2015/>
 - U.A. 1/2016, Përcaktimi i kushteve, kriterëve dhe procedurave për organizimin e mësimit plotësues për nxënësit e riatdhesuar <https://masht.rks.gov.net/ua-nr-01-2016-per-percaktimin-e-kushteve-kriterëve-dhe-procedurave-per-organizimin-e-mesimit-plotësues-per-nxenesit-e-riatdhesuar-organizimi-dhe-planifikimi-i-procesit-arsimor-ne-ars/>
 - U.A 01/2014 për organizimin dhe planifikimin e AAP <https://masht.rks.gov.net/ua-masht-nr-01-2014-organizimi-dhe-planifikimi-i-procesit-arsimor-ne-arsimin-dhe-aftesimin-profesional/>.
 - U.A 02/2014 Numri i nxënësve me module dhe kualifikime te AAP, resurset, infrastrukturadhe siguria e nxënësve <https://masht.rks.gov.net/ua-masht-nr-02-2014-numri-i-nxenesve-me-module-dhe-kualifikime-te-aap-resurset-infrastruktura-shkollore-siguria-e-nxenesve/>
 - UA (MASHT) Nr. 06.2014 Kodi i mirësjelljes dhe masat disiplinore për nxënës të shkollave të mesme të larta <https://gzk.rks.gov.net/ActDocumentDetail.aspx?ActID=10128>
 - UA- MASHT Nr: 12/2014 Përfshirjet në moshë me rastin e regjistrimit në arsimin dhe aftësimin për të rritur <https://masht.rks.gov.net/ua-masht-nr-12-2014-perfshirjet-ne-moshe-me-rastin-e-regjistrimit-ne-arsimin-dhe-aftesimin-per-te-rritur/>

(Politika për mësimin dual ka filluar nga shtatori 2022 fillimisht në 4 profile: kuzhinier, asistent i restorantit, floktar dhe murator)

Ministria e Arsimit është e interesuar për sistemin dual të mësimin, me synimin që në secilën komunë të bashkëpunohet me bizneset që kanë mundësi punësimi për të rinjtë, duke u kujdesur për sigurinë në punë dhe çështjet që ndërliohen me punën që e bëjnë nxënësit nën moshën 18 vjet.

Strategjitë kombëtare/planet e veprimit

- Plani strategjik i arsimit në Kosovë (2022-2026),
- Strategjia për të drejtat e fëmijës (2019-2023),
- Strategjia kombëtare kundër trafikimit me njerëz në Kosovë (2022-2026),
- Strategjia dhe plani i veprimit për përfshirjen e komuniteteve rom dhe ashkali në shoqërinë kosovare (2022-2026).

Të tjera

- *Mundësi të Barabarta për arsim për të gjithë, Doracak për ekipet shkollore për parandalim dhe reagim ndaj braktisjes dhe mosregjistrimit në arsimin e obliguar* (MASHT, 2023)
- *Mundësi të Barabarta për arsim për të gjithë, Doracak për ekipet komunale për parandalim dhe reagim ndaj braktisjes dhe mosregjistrimit në arsimin e obliguar* (MASHT, 2023)
- Agjencia Gjermane për Bashkëpunim Ndërkombëtar (GIZ): *Trajtimi i refuzimit të shkollës dhe braktisjeve: doracak i orientuar kah praktika [Dealing with school refusal and dropouts: A practice-oriented manual] (tetor 2011).*
- Raporti i OSBE-së: *Përcjellja e braktisjes së shkollës dhe mosvijimit në Kosovë* <http://ëëë.osce.org/sq/kosovo/95113?download=true> (qasur më 24 mars.2014).
- *Regjistrimi dhe braktisja e shkollës nga vajzat në Kosovë (MASHT & UNICEF2004).*

- *Braktisja e shkollës nga nxënësit në Kosovë (MASHT, 2008)*
- *Instituti Pedagogjik i Kosovës, Fëmijët jashtë shkollës – Studimi bazë për praktikën e parandalimit dhe të reagimit ndaj braktisjes dhe mosregjistrimit në shkollë (2014)*
- *UNICEF, Përmbledhje e Politikave - Të gjithë fëmijët regjistrohen, vijnë dhe përfundojnë arsimimin, 2014*

